

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

Sărbătoarea Nașterii Domnului și Anului Nou în Cluj.

Alături de marea mulțime a credincioșilor de pretutindeni și fiii bisericii noastre din Cluj au prăznuit cu evlavie și satisfacția cuvenită sărbătoarea *Nașterii Domnului și Anului Nou* din anul acesta. Doctrina Mântuitorului prevede oarecare pregătire sufletească pentru întimpinarea binecuvântată a fericitului eveniment ce din an în an ne aduce aminte de întruparea Fiului lui Dumnezeu pe acest pământ. Credincioșii noștri, în mare parte se pot mândri de a fi corespuns acestei cerințe.

Acum cu săptămâni înainte glasul reprezentanților bisericii a chemat pe cei ce le ascultă cu drag cuvântul, să nu uite în preajma sf. Sărbători de cei săraci. S'a inițiat ca și în anii trecuți colecte pentru adunare de daruri în bani și în alte mijloace necesare traiului de toate zilele și credincioșii noștri au răspuns cu drag și în mod abundent apelului bisericii. Despre rezultatul frumos al acestor colecte urmează raport amănunțit într'un articol special din numărul de față.

Fapta de milostenie săvârșită de credincioșii noștri a stârnit multă învioreare și mângâiere în sufletele unor bieți nenorociți, cari s'au împărțășit numai cu câteva zile înainte de *Nașterea Domnului* de darurile adunate și împărțite de biserică.

S'au rostit apoi predici potrivite înainte, în decursul și după mare sărbătoare de către fruntașii vieții noastre bisericesti din Cluj; așa a predicat pâr. cons. ep. *Dr. V. Sava Duminecă* înainte de *Nașterea Domnului*; pâr. cons. ep. *Dr. S. Stanca* în ziua a doua a Nașt. Domn.; dl prof. *Dr. I. Vască Duminecă* după Nașt. Domnului.

P. S. Sa Episcopul Nicolae a oficiat sf. Liturgie în ziua Nașterii Domnului, încon-

jurat de un sobor select de preoți și a rostit predica festivă. *P. S.* Sa a avut prilej și de astă dată să sădească sămânța cuvântului său înțelept, isvorât din cea mai caldă și părintească inimă, în sufletele evlavioase ale fiilor săi sufletești, adunați în număr excepțional de mare. Au făcut deosebită impresie sfaturile părintești cu privire la păstrarea obiceiurilor strămoșești, a legii străbune și a dragostei de neam. A îndemnat cu atâta căldură pe cei de față să se gândească serios la ziua de mâne; să caute fiecare, îndeosebi cei mai cu dare de mână, ca nu cumva o schimbare a actualei legi a chiriilor, să-i surprindă pe fiii neamului nostru lipsiți de adăpost în mijlocul unei populații, care numai prietenă nu ne este în orașul acesta. Să clădească cei ce pot clădi și să-și cumpere case, cei ce au puțința să o facă. A apelat apoi și la căpeteniile civile de toate nuanțele să binevoiască a da neincetat pildă frumoasă credincioșilor, venind cât mai des la casa Domnului. Predica a avut un deosebit de frumos efect. Nu unul dintre cei prezenți a găsit cele mai elogioase cuvinte la adresa zelosului și vrednicului nostru Arhieru, care deși la vârsta respectabilă ce o are, posedă atâta vigoare și dar în expunere și fond.

După terminarea serviciului divin reprezentanții tuturor stărilor sociale din oraș, îndeosebi ai celor bisericesti au prezentat felicitări și urări de bine *P. S. Sale Episcopului* în reședința sa episcopală.

La încoronarea succesului prăznuirii alese a *Nașterii Domnului* a contribuit în mod simțitor corul Episcopiei sub maiastroa conducere a dlui prof. *S. Columba*. Pe lângă răspunsurile date în mod artistic la sf. Li-

turghie, au impresionat adânc corurile speciale, pregătite anume pentru această sărbătoare. Ca credincioși sinceri ai bisericii pe lângă că felicităm, dar mai și mulțumim din inimă tuturor doamnelor și domnilor, cari de bună voie și fără pretenții s'au pus în slujba bisericii și înaltă cu cântările lor sufletele evlavioase ale celor ce au ocazia să-i asculte.

*

În aceeaș atmosferă caldă și frumoasă s'a petrecut și sărbătoarea *Anului Nou*. S'a oficiat în sobor o impunătoare slujbă bisericească, continuându-se la ora 11 cu *Te-Deumul* oficial, la care au luat parte toate autoritățile civile și militare, în frunte cu dl General-Com. D. Pap, primarul T. Mihali, prefectul jud. Dr. A. Popa, un considerabil număr de ofițeri superiori, funcționari de toate categoriile, o mulțime mare de doamne și domni din societatea înaltă a orașului. Cuvântarea festivă a rostit-o cu multă vervă și elanul potrivit momentului, dl protopop N. Vasiu.

După terminarea serviciului divin a urmat defilarea trupelor, după obiceiul cunoscut la asemenea sărbări, la care au luat parte toate autoritățile amintite.

În legătură cu această sărbătoare s'a făcut și obișnuita recepție în palatul Prefecturii. P. S. Sa Episcopul a delegat în numele P. S. Sale, pentru prezentarea urărilor de bine din partea bisericii, pe dnii cons. ep. Dr. S. Stanca, secr. L. Curea, decanul Acad. Teol. Dr. I. Vască și prot. N. Vasiu.

În acelaș timp toată elita Clujului s'a părăndat și la reședința episcopală și a prezentat elogioase omagii Prea Sf. Sale Episcopului.

S'a terminat și această sărbătoare cu bucurie și voie bună pentru toți. Mereu însă cu asemenea ocazii se remarcă durerea generală a credincioșilor noștri, că n'avem încă biserica ce ne trebuie. Nu-și pot da pe deplin sama factorii competenți din viața noastră politică, cari poartă destinele țării în mână, ce mare bine, ce faptă memorabilă vor înscrie în istoria neamului, dacă se vor strădui să ne ajute să terminăm cu un ceas mai de vreme falnica noastră biserică-catedrală.

Încheiem cu această arzătoare dorință cronica prăznuirii sărbătorilor *Nașterii Domnului* și *Anului Nou*, din anul acesta, că poate tot s'a îndura Dumnezeu și dând gând bun oamenilor, până la sărbătorile dela anul ce vine, vom fi foarte aproape de realizarea definitivă a catedralei noastre.

Daruri pentru săracii români din Cluj.

Biserica ortodoxă română din Cluj, cu doi ani în urmă, a luat inițiativa binefăcătoare de a ajuta elementul românesc sărac din acest oraș, la sărbătoarea Nașterii lui Isus Christos. În acest an rezultatul a fost cât se poate de mare.

Ajutoarele împărțite au constat din bani, haine și alimente. S'au adunat în total 25.908 Lei, care sumă provine din următoarele dăruiri: P. S. S. Episcopul Nicolae al Clujului 2000 Lei, dna Olga Lapedatu 500 Lei, dna Dr. Comșa 500 Lei, dna Borvizean 200 Lei, Nasta 140 Lei, dna A. Tomescu 140 Lei, dna Buradescu St. 100 Lei, Doru Vasiu 101 Lei, Soc. Femeilor O. R. Filiala Cluj 2000 Lei, Soc. Pr. Mircea 500 Lei, B. Românească 500 Lei, colecta dnei Olga A. Ionescu 1275 Lei, colectele dnei Stan Florescu 2500 Lei, dna Sipoș Nast. 2150 Lei, dna Bucevschi 1300 Lei, dna Lazar C. 500 Lei, dna Vasiu N. 2610 Lei.

Haine au dăruit dna Olga Ionescu (5 perechi ghețe noi etc.), dna Tomescu, dna Bologa, dna Olga Lapedatu, dna Vasju, dna Simu, dna A. Vasilescu, dna Bratu ca și dl Ferghete A.

Alimente au adus pentru împărțire: Dl I. Vlad, dna Ionescu, dna Dr. Gherman, dna Borvizean, dna Buradescu, dna Iacob, dna Boer și dna Vasiu.

Pentru împărțirea darurilor de Crăciun s'a ținut în ziua de 22 Decemvrie în biserica parohială un serviciu religios la care au participat pe lângă un mare număr de săraci, avizați la sprijinul societății, și multe doamne animate de adevărată caritate creștină.

Protopopul N. Vasiu a îndemnat cu acest prilej pe cei prezenți să păstreze și în viitor această binefăcătoare acțiune de iubire

a deaproapelui și să caute fiecare, după putință, să ușureze mizeria grea care mai ales iarna se simte atât de intens de cei fără de mijloace.

Cei prezenți au văzut reînviată vechile agape creștine. Jumătate din biserică era plină de mese încărcate cu daruri aduse cu acest prilej: haine, alimente și prăjituri înveseleau inimile celor nevoiași, cari până acum nu știau nimic despre caritatea creștină, nici nu cunoșteau poate bucuriile celei mai creștinești sărbători care e Crăciunul. S'au împărțit 18.352 Lei pe lângă haine, alimente și dulciuri pentru copii.

Suntem siguri că cei 42 de săraci cari au beneficiat de acest ajutor al bisericii noastre, vor ști să fie totdeauna recunoscători, iar cei cari au contribuit pe orice cale la această alinare a suferințelor multiple ce îngreuiază viața celor de jos, pe lângă mulțumirea noastră, vor avea desigur și acea satisfacție că au făcut un mare bine pentru săraci.

Botezul lui Iisus.

Ca o fășie de argint, apele Iordanului curg în strălucirea soarelui de Sud prin mijlocul câmpiei îmbrăcată în mantaua verde a primăverii. La câțiva kilometri de locul unde apele dulci ale râului se împreună cu apa sărată a mării Moarte de luni de zile un necunoscut, zi de zi predică mulțimei, care mirată de tăria și conținutul cuvintelor lui, fascinată de focul ochilor lui aleargă din sate și orașe pe țărâmurul râului, ca să-l asculte. Cuvintele lui storc lacrimi, trezesc simțăminte de mult uitate, înmoaie inimile. Epilogul predicei zilnice este botezul celor mai mulți din ascultători în apa râului.

Este acest necunoscut și ca îmbrăcăminte și ca trai, și ca mod de cugetare și simțire, o apariție streină epocii sale, o personalitate care evocă în minte chipul istoricilor profeți, din timpul de independență și mărire al neamului iudeu.

Scrutarea sufletului, trezirea conștiinței la viață, îndrumarea vieții sufletești spre noi orizonturi, pocăința sunt sămburele în jurul căruia se învârt toate strădaniile Lui.

Este Ioan supranumit Botezătorul, cel ce pretinde dela toți ascultătorii lui - această repentină schimbare lăuntrică? El anunța zi de zi, sosirea ceasului mântuirii pentru toată omenirea, căci cel promis de D-zeu este între oameni, iar învățătura Lui, care trebuie să se imprime, nu este proprie unor suflete nemodelate, nepregătite. Iar cuvintele lui profetice adevăr sunt, căci iată într-o zi, prin mulțimea ascultătorilor lui se strecoară și cel mult așteptat promisul Mântuitor. Prin nimic nu se distinge de conaționalii săi. Înalt de statură; îmbrăcat în portul celor săraci, se apropie și el de Ioan. Plecase din depărtata Galilee unde-și petrecuse copilăria și tinerețea neștiut de nimeni. Fusesse mângăierea bătrânețelor părintelui său adoptiv Iosif, și scopul vieții mamei sale Fecioara Maria. În momentul despărțirii ingenunchind în fața mamei sale, plin de durere pentru mâhnirea pe care avea să i-o cauzeze, rosti următoarele: Sosit-a vremea să-mi urmez drumul hărăzit mie, spre mărirea tatălui - ceresc; aci este ceasul în care trebuie să mă arăt lumii, să lucrez pentru mântuirea sufletelor, scopul pentru care Tatăl meu m'a trimis. Aibi deci curaj în singurătate-ți, în scurtă vreme mă voi întoarce.

Astfel se despărți de mama sa și plecă singur pe căile unei vieți pline de pericole și desamăgiri. Cu toate că este rege, unde-i sunt însoțitorii. Cu toate că ceriul și pământul sunt pline de mărirea lui, are înfățișarea unui călător pribeag.

Și iată-l după atâta drum obositor stând înaintea lui Ioan. Ascultă predica acestuia, care este numai un preludiv al predicei sale, și cere în rând cu ceilalți muritori de rând să fie botezat. Da, El, D-zeu întrupat în corp omenesc își pleacă fruntea în fața unui muritor de rând.

Câtă smerenie pe de-o parte, și câtă suferință pe de altă parte în privirile lui Ioan. care se găsi deodată în față cu cel prevestit de el. Cum, el un biet muritor să boteze pe un D-zeu. Ascultarea poruncei divine însă puse capăt luptei interne.

Iisus se coborâ în apa râului. O nouă minune a smereniei! Până aci trăise ca om, neștiut de nimeni, desconsiderat chiar, acum însă avea să apară și ca păcătos, căci nu-

mai pentru pocăință predica Ioan; și păcătoși erau cei ce se botezau.

Cine-l poate considera de fiu al lui Dumnezeu, văzându-l alături de atâți păcătoși în apa râului, așteptând binecuvântarea lui Ioan? Cine poate vedea în El pe ziditorul lumii? Nu se teme cumva că imediat ce va începe vestirea evangeliului mântuirii, va fi privit de toți cari acum îl văd, de un hulitor al lui D-zeu? Toate acestea nu-l pot reține dela actul pe care-i hotărât să-l facă; se umilește mai mult decât poate cugetarea omenească închipui.

Însă acela care se umilește, se înalță, ceriurile se deschid, învelind într'o aureolă divină, pe umilul pocăit, pe când se roagă. D-zeu însuși vestește întregei mulțimi asistente, că El este fiul său, departe este de a fi un păcătos, dincontra întruparea iubirii sale. Iar Duhul Sfânt în chip de porumb, desăvârșește acest măreț tablou. Astfel omeniarea este pregătită, ca Lui, celui smerit, să-i dea atențiune. Succesul predicii sale mântuitoare este pregătit prin umilință.

Umilința fu nota caracteristică a întregei Lui vieți pământești. Umilința trebuie să fie și pentru noi creștinii cea mai prețioasă piatră din comoara învățăturilor mântuitoare moștenite.

Muntean

„Inchinare lui Eminescu“.

La comemorarea marelui nostru poet, organizată de gruparea scriitoarească „Poësis“ la fundația „Carol I.“ din București, poetul Nichifor Crainic, a cetit această frumoasă „Inchinare lui Eminescu“:

„Moldovean cu moldovenii, bucovinean cu bucovinenii, ardelean cu ardelenii, muntean cu muntenii, și ascultând la Prut suspinul basarabenilor, — tu ești românul de pretutindeni. Vagabond ca magul după steaua lui, viața ta a disprețuit granițele ce ne-au sfâșiat pământul și ne-au sângețat istoria. Student și actor și hai-hui fără roșt de sine, nu e colț de țară unde să nu-ți fi întipărit pașii, n'a fost soartă obștească în care să nu-ți fi amestecat soarta. Viața ta e românească, fiindcă ai risipit-o pretutindeni, graiul tău e românesc, fiindcă l-ai cules de pretutindeni.

Ai zăbovit pe spinări de plaiu lângă

fluerul ciobanilor; ai nămiețit sub arborii rari ai câmpiei cu truda plugarilor; ai deslușit mitul neguros al pământului; ai rătăcit pe lângă plopul târgului, ai poposit într'un colț de tavernă soioasă și ai ascultat revolta desrădăcinaților proletari. Te-ai lăsat dăscălit de marii dascăli de neam ai timpului tău și ai cercetat între copii pe modeștii dascăli de sat; te-au jienit cusururile ciocoilor, dar ai prețuit noblețea istorică a boerilor. Ai trăit cu toate provinciile; ai suspinat cu toate straturile sociale.

Moștenirea lui Nicolae Bălcescu a trecut întreagă pe umerii tăi; și dacă românismul integral în veacul al XIX-lea a fost numai presimțire și năzuință, presimțirile și năzuințele de pretutindeni s'au concentrat în focarul covârșitor al geniului tău.

Cu cincizeci de ani înainte de a se înfăptui, tu ai purtat în tine întreagă România-Mare. De aceea tragica ta viață, lipsită de bucurii, s'a nimicit și s'a absorbit în profetica povară.

Tu ești românul de pretutindeni, precum în aceeaș măsură tu ești românul de totdeauna.

Ai răscolit provinciile, dar ai răscolit și veacurile. Ai colindat pământul, și te-ai adâncit în istorie. Ai ispitit hârtoagele veacurilor; ai meditat bucoavnele bisericii; te-ai cufundat în maldărele de foi ale cronicarilor, — și ai tors înțelepciune națională din caerul val-vârtejurilor istorice.

Din întindere și din adâncime, din tot și din toate, ți-ai încheșat dogma de marmură a românismului pur. Generații după generații ne recunoaștem în ea ca într'o imagine proiectată în infinit. Căci geniul tău a întrupat-o, geniul tău a transfigurat-o „sub raza gândului etern“.

Popoarele trăiesc prin eroismul spiritului aruncat dincolo de veac. Iar tu ești pentru noi trecerea eroică din veac în eternitate.

Mihail Eminescu; — aripă de cer înstelat, arcuită peste pământul românesc.

Ție închinarea noastră,
Român de pretutindeni,
Român de totdeauna!“

Biserica și Unirea.*)

de Prof. Dr. I. Vască.

I.

De zece ani cuvântul întrariat care flutură de pe buzele tuturor fiilor neamului nostru întregit, este cuvântul: *unire*. Pare că n'a fost cuvânt mai fermecat care să întruchipeze mai strălucit elanul tinerimii, entuziasmul poezilor și mândria bărbaților noștri de stat în ultimul deceniu, decât acest cuvânt devenit realitate în viața politică și națională a neamului și țării noastre.

Sângerosul cataclizm mondial, marele război din urmă a consumat nespuse jertfe omenesti, necuprins material prețios în averi și economii ale diferitelor popoare. A surpat chiar cele mai puternice împărății absolutiste ale lumii; dar încheierea lui pentru unele neamuri a adus în schimbul jertfelor nemăsurate, zorii unei vieți mai fericite, înfăptuirea unor aspirații seculare, cari veacuri de-arândul au trăit în visurile și imaginația generațiilor din trecut.

Între aceste neamuri un loc de frunte, un loc excepțional l-a avut neamul nostru. Triumful aliaților săi tovarăși de luptă i-a adus *unirea tuturor țărilor românești* într'un singur mănunchi, într'o singură țară mare și bogată.

Astfel idealul *unirii*, după veacuri de împilări și suferințe a triumfat, s'a putut înfăptui în viața neamului românesc.

Iar Biserica a contribuit într'o largă măsură la înfăptuirea lui. I-a mângăiat în ceasurile de desnădejde, i-a însuflețit în vremurile de restriște, i-a înălțat în zilele de glorie pe cei ce cu abnegație și eroism au luptat și s'au jertfit în viața acestui neam pentru realizarea sublimului ideal al unirii. *Biserica și-a dat contribuția sa, pentru că triumful acestui ideal simbolizează totodată și triumful unuia dintre cele mai de seamă principii pe care le propovăduiește și pe care se razimă biserica lui Hristos.*

Precum unirea în viața familiară, în viața socială sau în viața unui popor însemnă putere, prosperare și progres, astfel și în viața bisericii singură *unirea* poate concentra toate forțele creatoare pentru îndepli-

nirea cu succes a măreței opere divine în această lume.

Ce folos numai, că biserica prin reprezentanții săi vizibili se pare că prea mult a luptat pentru realizarea unirii între oameni, și-a scăpat din vedere realizarea unirii sale proprii! A scăpat din vedere realizarea mărețului ideal, spre care azi tinde întreaga omenire civilizată și iubitoare de Hristos.

În acest an jubilar, când se împlinește un deceniu dela înfăptuirea unirii noastre politice și naționale, s'au scris și s'au rostit și se vor scrie și se vor mai rosti atâtea cuvinte elogioase, comentând amănunțit acest minunat și istoric fapt întâmplat în viața neamului nostru. De aceea am crezut, ca reprezentant al bisericii și doctrinei Mântuitorului Hristos, să ies puțin din comun și să mă abat dela aceeaș temă, să-i împrumut doar sugestia și să dedic atențiunea mea celui al *doilea ideal de unire*, care nu s'a realizat încă, dar care trebuie să ne fie tot așa de scump tuturor, să vă expun în cadrul conferinței mele, ceva despre **unirea Bisericii Creștine**.

— Dar e absurd, — îmi va spune unul sau altul, — să se mai vorbească de această chestiune. De aproape nouă sute de ani s'au tot făcut eforturi serioase să se realizeze această unire; însă totul a fost zădarnic. Și apoi nu avem chiar noi Românii din Biserica Ardeleană, cea mai vie dovadă, că realizarea acestui ideal este o imposibilitate? Nu vedem că nu-i posibilă unirea celor două biserici surori ale neamului nostru, și să mai vorbim de unirea marilor biserici creștine, cu tradiții seculare și ramificații întinse peste întreaga față a pământului? Ori în cele din urmă noi nici nu prea înțelegem care să fie necesitatea imperioasă a acestei uniri! — Iată răspunsul nostru: Tocmai faptul că vreme de aproape nouă sute de ani a preocupat și mai preocupă în mod deosebit de intens această chestiune mințile luminate ale întregii lumi civilizate, este cea mai bună dovadă, că nu este o absurditate să te ocupi de ea. Dar unde mai punem îndemnul categoric emanat din sf. Scriptură, rugile obișnuite la fiecare serviciu divin în biserică, cari cer cu insistență unirea tu-

*) Conferință ținută în sala IV a Universității din Cluj, la 16 Decembrie 1928.

turora, *unirea celei una sfântă, apostolică și a toată lumea biserică?* — Nu s'a putut realiza până acum? Dar asta nu însemnă că nu se va realiza nici odată. Cât i-a trebuit poporului român până să-și vadă realizat acest măreț ideal? N'a fost nevoie de mai multe veacuri de așteptare, îmbinate cu mari suferințe și decepții? Idealurile sublime nu cunosc limita vremii. Provedința veghiază la izbândirea triumfului lor. Când nici nu ne-am gândit, atunci a sosit plinirea visului secular de unire integrală în viața neamului nostru. Tot astfel când nici nu ne vom gândi, atunci providința se poate să realizeze și celelalt ideal de unire integrală a bisericii în viața omenirii încreștinate. Necesitatea imperioasă a acestui măreț ideal? Expunerile ce vor urma se vor referi îndeosebi asupra acestei necesități și sper că vor contribui întrucâtva la spulberarea nedumeririi multora.

II.

„Există trei vârste în istoria bisericii creștine“, zice un mare istoric*) din timpul mai nou: I. *vârsta de aur, când biserica s'a găsit în luptă cu stăpânirile politice*, — II. *vârsta de fier când ea a condus politiceste împărățiile Europei*, și III. *vârsta de de piatră, când biserica s'a pus la dispoziția stăpânirilor politice*. Ce umilire pentru generația prezentă, că trăiește în epoca de piatră a creștinismului!

Și cum se manifestă, care este substratul acestei umiliri a timpului prezent din istoria bisericii?

Rasa albă, stăpâna continentului european înainte de războiul mondial s'a erijat în cel mai aspru critic al slăbiciunilor și neajunsurilor celorlalte rase omenești. Iar biserica rasei albe, biserica creștină a avut foarte mult de obiectat celorlalte religii din lume. Și ce au crezut celelalte rase omenești și celelalte religii din lume despre rasa albă și religia ei? Au crezut că îndărătul acestui dârz criticizm, îndărătul acestei mândre afirmări de sine se adăpostește negreșit și o garanță sigură pentru menținerea păcii lumii. Ce crudă le-a fost însă desiluzia! Căci pe nici o parte de pământ nu a fost pacea omenirii mai pe-

riclitate decât în Europa, metropola creștinismului și a rasei albe, stăpâna civilizației creștine.

Iar faptul acesta s'a putut constata nu numai în cei câțiva ani din urmă, ci în decursul celor *o mie de ani* din urmă. Europa creștină a reprezentat mai mare contrast pentru menținerea păcii, decât oricare alt continent din lume. Mai multe războaie, vărsare de sânge și mișcări revoluționare s'au întâmplat în ultima mie de ani pe continentul nostru, decât în țările păgâne din Răsăritul îndepărtat: *China, Japonia și India*. E un fapt foarte umilitor acesta atât pentru rasa albă, cât și pentru biserica ei. Dar faptul rămâne incontestabil. Acest fapt umilitor însă ar trebui să ne îndemne în aceste vremi îngrijorătoare la considerarea greșelilor și scăderilor noastre proprii. Rasa noastră e bolnavă, și biserica ei suferă asemenea. Cum poate fi vindecat însă suferindul, câtă vreme rănilor lui rămân nedescoperite? Sufletul rasei noastre este bolnav, de aceea corpul ei suferă și sângerează atât de dureros. Și sufletul rasei civilizate, nu-i nimeni altul, decât religia ei; ce folos însă că religia din Europa de astăzi, unde această rasă își are centrul ei de căpetenie nu este stăpâna și călăuză ei, ci sclava ei cea mai supusă; pentru că e sclava *patriotizmului* exagerat și a *imperializmului* în declin; — două însușiri mai mult fizice, decât spirituale — cari au fost și dușmanii cei mai înverșunați ai bisericii primitive.

„Patriotizmul este o însușire naturală, creștinismul însă e supranatural. Patriotizmul este un adevăr aparte, provincial, creștinismul însă un adevăr universal. Patriotizmul înseamnă iubirea *unei țări* sau a *unei generații*, creștinismul însă cere iubirea tuturor generațiilor. Creștinismul cuprinde în sine un patriotizm adevărat și cumințe, exclude însă patriotizmul fals și exagerat, precum exclude și orice cugetare sau simțire exagerată. Și fără îndoială că patriotizmul exaltat, manifestându-se chiar în ură față de tot ce nu-i aparține — va exclude religia creștină și va fi cel mai înverșunat dușman al ei. Sf. ap. Pavel, care a rămas patriot credincios al țării sale până la sfârșitul vieții, era de părere, precum am trebuit să fim și noi toți, că creș-

*) H. D. Roberts, The Christian Church, p. 18.

tinizmul niciodată nu poate păgubi cauza dreaptă a unei țări; ci dimpotrivă, el dă cauzei patriotice un nimb și o importanță universală, punând-o de-adreptul în fața eternului judecător, și scutind-o de grijile neînsemnate, credință puțină și fapte nedemne. Acela, care cunoaște numărul firelor de nisip din coasta mării, hrănește zi de zi paserile cerului și îmbracă florile câmpului — *acela e mai vrednic luptător pentru drepturile patriei noastre, decât oricare întrecere a noastră în vorbe și fapte pentru țara sau neamul căruia îi aparținem.**)

Apoi celalalt dușman al bisericii dela început a fost imperialismul; și anume înainte de toate imperialismul roman. Căci una din cele mai grele, „crime“, pentru care a fost învinuit Hristos și adus în fața lui Pilat guvernatorul roman, a fost, că l-ar fi desprețuit pe Împăratul. Și de aceea un împărat după altul, ca simbol al împărăției romane, s'au silit din răspuțeri să stârpească din rădăcină această sectă creștină, care părea amenințătoare ordinii statului monarhic. De aceea, printre sute alte religii și secte, numai creștinismul a fost interzis în împărăția romană, ca o „*religio illicita*“ (religie nepermisă). Nici nu-i mirare! Toate celelalte religii, cari existau prin Roma, erau suferite mai mult ca curiozități naive din partea poporului, care și-a fost pierdut religiunea sa. Creștinismul însă a fost înfierat dela început ca un dușman serios. Și nu numai un împărat depravat ca Nero, a prigonit biserica creștină, ci și alții înțelepți ca Traian și Dioclețian, ba chiar și cel mai înțelept dintre ei, Marc Aurel. Pretexte de vină erau nenumărate pentru a aprinde mintea mulțimii; aprinderi, cutremure de pământ, boli etc. Roma înarmată până'n dinți, a pornit asupra bisericii creștine, care n'avea altă armă decât o credință nestrămutată și inspirația cuvântului. Roma a ridicat sabia asupra creștinilor fără arme, înarmați doar cu Isus Hristos în suflet. Convingerea Romei era: mai bine îmi pierd sufletul, decât imperiul; iar cea creștină: mai bine îmi mântuiesc sufletul, decât să dobândesc un imperiu. Prigonitorii romani erau siguri de biruință, omorând zilnic bărbați și femei lipsiți de

apărare, sau aruncându-i în gurile leilor; pe când martirii creștini priviau triumful biruinții lor ca o viziune îndepărtată, și totuși erau veseli. Astfel a fost spiritul bisericii primitive în lupta ei cu imperia- lismul păgân.

(Va urma)

O bazaconie fără rușine.

Cetim în „Foaia Poporului“ din Sibiiu, nr. 1, următoarele:

„...La orele 11 s'a oficiat în catedrala Patriarhiei un serviciu religios de către arhiereul Simedria, înconjurat de cler, între care erau și dnii deputați Dr. Debu-Brașov (ortodox) și protopop Baba-Alba-Iulia (unit). Acești doi parlamentari sunt vrednicii preoți, cari la 6 Mai 1928 în Alba-Iulia au luat jurământul participanților la memorabila adunare. Acum, din prilejul deschiderii parlamentului, numiții domni *întâmplător (?)* au fost invitați să servească la Te-Deumul dela Patriarhie. Și au făcut-o ca doi buni frați, fără ură, fără ceartă, ci din dragoste de neam și țară...”

Adecă protopopul *unit* din Alba-Iulia, a slujit în biserica *Patriarhiei* ortodoxe din București? Atâta ne-ar mai trebui să vedem pe dl Zenovie Păclișan în sobor cu părintele Man dela Gherla — și cu ceilalți parlamentari *Coltori-Brebani* să mai intre și în Patriarhie, după ce au intrat la culte până 'n coate.

Suntem curioși cine să-și fi bătut joc de dl Bratu, ca să publice această bazaconie.

Pentru apărarea demnității preoțești și prestigiului bisericii.

Preoțimea Capitalei în adunarea generală a Societății sale „Ajutorul“ în ziua de 11 Dec., după votarea bugetului și complexarea comitetului, luând în discuție mulțimea broșurilor pamflete apărute în ultimul timp în biserică, au votat următoarea

Moțiune:

„Preoțimea Capitalei luând cunoștință de diferitele articole și broșuri, care s'au răs-

*) N. Velimirović, „The Spiritual Rebirth of Europe“, pag. 21.

pândit în mii de exemplare gratuit în toată țara și în care se bârfesc în mod trivial ierarhii și preoții, le desavuează și respectuos roagă pe Înalt Prea Sf. Patriarh ca să binevoiască a lua măsuri urgente ca să se interzică oricărui cleric de a aduce acuzații publice altui cleric, mai înainte de a se fi pronunțat judecata bisericească.

Preoțimea cere darea autorilor în judecata consistorului spiritual pentru a-și dovedi acuzațiunile aduse și vinovații să-și primească cuvenita pedeapsă“.

Moțiunea a fost prezentată a doua zi I. P. S. Patriarh, care s'a arătat adânc mâhnit de această campanie de ponegrire a preoțimei. Moțiunea însoțită de un memoriu a fost înaintată și Sf. Sinod.

6000 copii fără adăpost. Din Moscova se anunță următoarele: Comitetul pentru ocrotirea copiilor a înaintat consiliului comisarilor poporului un raport amănunțit asupra soartei copiilor vagabonzi, din care rezultă că în împrejurimile orașului Moscova se află vre-o 6000 copii lipsiți de adăpost. Cei mai mulți sunt în vârstă de 12 până la 14 ani. În raport se arată că acești copii au venit din provincie la Moscova, ca să scape de foamete.

Reforme curioase în China. Chinezii, ca și turcii, s'au apucat cu forța să-și modernizeze țara. Au început-o cu capul femeilor, dând ordin ca toate femeile până la patruzeci de ani să se tundă, purtând părul scurt. Nu știu dacă această aspră poruncă s'a dat din motive igienice sau de modernizare. O altă măsură, bună, e interzicerea fumatului în armată, dela soldat simplu până la general de divizie. Ordinul se spune că a fost dat din motive de disciplină. Contravenienții vor fi aspru pedepsiți. Se vede că în China n'a ajuns tutunul să fie monopol al statului.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 7958—1928.

CIRCULAR

către toate oficiile protopopești și parohiale.

În conformitate cu art. 1 din Legea pentru Controlul Apelurilor la Caritatea publică,

apelurile la contribuția benevolă a publicului în scopuri de asistență socială, națională sau oricare alte scopuri de binefacere sau de altă natură, nu se pot face fără autorizarea Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale. Totuși deci aceasta obligațiune privește orice inițiativă individuală sau colectivă, persoana fizică și juridică, oricare ar fi forma și obiectul apelului, s'a făcut excepție pentru apelurile adresate credincioșilor în scopul de restaurări, reparațiuni sau întrețineri de biserici, lăsându-se Sf. Mitropolii și Episcopii, dreptul de a autoriza pantehuze în scopul de mai sus. Ca urmare s'a dat decisiunea ministerială cu Nr. 19750—1924, complectată cu instrucțiunile Nr. 19749 din 8 August 1924 ce le-am publicat în „Renașterea“ Nr. 42 din 19 Octomvrie 1924. Dela o vreme însă numărul pantehuzelor aprobate de Sf. Mitropolii și Episcopii, s'au înmulțit într'o proporție îngrijitoare. Explicația acestei disproporționate înmulțiri, noi o găsim în faptul că autorizațiile de asemenea natură se dau fără o amănunțită cercetare a nevoilor adevărate, a scopului pentru care colecta se face și fără suficiente garanții, că suma colectată își va ajunge scopul. Așa se face, că mulți preoți au concesionat, pe un preț fix, autorizarea dobândită la persoane străine și de biserici și de scop.

În aceste condițiuni, desigur că legea pentru controlul apelurilor la caritatea publică, nu numai că devine o ficțiune, dar constituie o primejdie, pentru ca la adăpostul și cu sprijinul ei se pot săvârși asemenea abuzuri.

Pentru a se pune capăt unei astfel de situații, decisiunea și instrucțiunile sus amintite se modifică astfel, că în viitor autorizările de pantehuze se vor da direct de Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale, cu avizul nostru pe baza cererilor înaintate prin oficiile protopopești.

Cluj, la 14 Decemvrie 1928.

Consiliul Eparhial

Tipografia Eparhiei ort. rom. din Cluj
(Str. Baba Novac Nr. 7)

execută prompt tot felul de tipărituri.